

Gehoorschade jongeren

uitgave 2016

Informatie over het beperken van gehoorschade bij evenementen

Te hard

Door langdurig en regelmatig blootstaan aan (te) harde muziek neemt de kans op gehoorschade toe. Of het nu gaat om een te hoog geluidsvolume op een MP3-speler of tijdens festivals, concerten of discotheekbezoeken. Een van de eerste symptomen bij blootstelling aan te hoge geluidsvolumes is het optreden van oorsuizingen. Dit waarschuwings-signaal wordt meestal echter pas opgemerkt wanneer het volume van het omgevingsgeluid laag is. Indien het gehoor rust gegund wordt gaat dit meestal na een of twee dagen weer over; indien het signaal echter genegeerd wordt kan dit een levenslange afwijking worden. Uit verschillende onderzoeken blijkt dat er in Nederland jaarlijkse ruim 20.000 jongeren bijkomen met gehoorklachten die zijn ontstaan door blootstelling aan te harde muziek. Daarvan uitgaand dreigt ruim veertig procent van de jongeren blijvende gehoorproblemen te krijgen. Eén op de tien jongeren loopt het risico op zeer ernstige en blijvende gehoorschade. De gevolgen van gehoorschade voor het dagelijks functioneren zijn fors: permanent oorsuizen, overgevoeligheid voor geluid, slecht spraakverstaan, problemen met communicatie. Ook kan slechthorendheid leiden tot arbeidsuitval. Het kan niet genoeg benadrukt worden dat schade aan het gehoor door lawaai

onherstelbaar is. De omvang van het probleem groeit in de toekomst waarschijnlijk nog veel sterker, doordat de nu nog milde gevallen van gehoorverlies van 10-20 dB(A) zullen optellen bij het ouderdomsgehoorverlies (bij mannen van 50 jaar 25 dB(A)). Opvallend is dat onafhankelijke onderzoeken laten zien dat een groot deel (tot ruim 80%) van het jongerenpubliek bij muziekfestivals (Breda Barst, 2007) en andere uitgaansgelegenheden (Club Judge, 2010) het geluidsniveau als te hard ervaart.

Effecten

Maar al te vaak is het geluidsvolume bij festivals en concerten (te) hoog. Op house- en danceparty's zijn geluidspieken van meer dan 140 dB gemeten. Dergelijke pieken kunnen leiden tot onherstelbare acute doofheid: een levenslange handicap. Op diverse festivals worden gemiddelde geluidsintensiteiten van 100 tot 105 dB gemeten. Bij regelmatige blootstelling (15 uur per week) aan vrijetijdslawaai bestaat echter al vanaf 88 dB(A) een risico op gehoorschade (Audiologisch Nederland, 2012). Het risico op gehoorschade neemt al toe als men regelmatig langer dan een kwartier blootstaat aan 90 dB. Dat staat gelijk aan verkeersgeraas langs een drukke snelweg. Wanneer het gehoor dan tussentijds geen gelegenheid krijgt zich te herstellen, kan ook dan blijvende gehoorschade optreden. Meer dan de helft van de jongeren onderschat het risico op gehoorschade voor henzelf. Gehoorschade door harde muziek lijkt jongeren vooral een aandoening die anderen overkomt (e.g. Vogel, 2009).

Gezonde en veilige leefomgeving

De GHOR (onderdeel van Veiligheidsregio Noord-Holland Noord) en de GGD Hollands Noorden helpen in samenwerking met de aangesloten gemeenten mee aan het vergroten van bewustzijn en kennis omtrent risico's bij de burgers in onze regio, met als doel gezamenlijk toe te werken naar een gezonde en veilige leefomgeving.

Een publieksevenement kan risico's met zich meebrengen. Voordat een gemeente een evenementenvergunning verleent, wordt advies gevraagd aan de GHOR, die bij haar advisering de GGD betreft. Beide organisaties toetsen de vergunningaanvraag aan criteria die ondermeer zijn vastgelegd in landelijke wetgeving, zoals de Wet veiligheidsregio's en Wet publieke gezondheid. Het advies van de GHOR is in belangrijke mate gericht op geneeskundige hulpverlening. Het accent bij de GGD ligt op de zogenoemde Technische Hygiënezorg. Over het algemeen volgen de gemeenten deze adviezen en verwerken ze in de evenementenvergunning.

U krijgt deze brochure met de evenementenvergunning meegeestuurd, omdat deze een onderdeel is van deze vergunning. De hieronder vermelde richtlijnen zijn derhalve bindend voor uw evenement.

Mede daarom is het vergroten van de bewustwording van de individuele bezoeker van belang, evenals het stellen van limieten aan de geluidsterkte op een festival, concert of discotheek.

Maatregelen

Op grond van de ARBO-wetgeving is een organisator reeds verplicht om maatregelen voor zijn werknemers/vrijwilligers te nemen. Maatregelen die de organisator kan nemen om gehoorschade voor de bezoeker tot een minimum te beperken of zelfs te voorkomen, zijn:

- Geluidsniveau van muziek-evenementen beperken tot maximaal 103 dB(A) vanaf de geluidsboxen¹. In de handreiking gehoorschade bij jongeren en het standpunt van GGD Nederland (oktober 2013) wordt gesteld dat vanaf 92.5 dB(A) altijd additionele maatregelen nodig zijn. In het nieuwe convenant tussen van Rijn en podium organisaties (zie bijvoorbeeld: www.vnpf.nl/media/files/definitieve-versie-convenant.pdf) wordt zelfs gesproken over maatregelen vanaf 87 dB(A): "De muzieklocaties informeren de bezoekers over het belang van het dragen van gehoorbeschermingsmiddelen; bijvoorbeeld via posters of het vertonen van de afbeelding van een oordopje; bij geluidsniveaus boven de 87 dB(A)."
- Verstrekken/aanbieden van oordoppen. In de toonhoogte van het spraakbereik gefilterde oordoppen genieten de voorkeur (minimaal 20 dB demping, en/of SNR 17).

- Instellen van geluidsluwe zones en stille pauzes tijdens festivals, concerten en discotheken.
- Plaatsen van een 'decibelbord' met actuele informatie voor het publiek over de geluidsterkte.
- Afschermen van de geluidsboxen tot een afstand van tenminste 2 meter.
- Het publiek duidelijke voorlichting geven over het ontstaan van gehoorschade. Voor meer informatie kan contact worden opgenomen met de Nationale Hoorstichting (www.hoorstichting.nl).
- Adviseer bezoekers om gedurende tenminste 24 uur na het bezoek af te zien van het gebruik van persoonlijke muzikspelers, zoals de MP3-speler.

Verantwoordelijkheden

Het voorkomen van gehoorschade is niet alleen een verantwoordelijkheid van de festival-, concert-, of discotheekbezoeker. Naast de verantwoordelijkheid van de bezoeker voor het al dan niet beschermen van zijn of haar gehoor is er ook nadrukkelijk een rol weggelegd voor de vergunningverstreckende gemeente en de organisator of uitbater.

In ons land is bij wet geregeld dat werknemers bij een geluidsniveau vanaf 85 dB gehoorbescherming moeten dragen. Voor bezoekers van festivals, concerten en house- of danceparty's is bij wet echter niets geregeld, terwijl het risico op gehoorschade voor bezoekers wel degelijk aanwezig is. Mede daarom verdient het aanbeveling dat organisatoren van muziek-evenementen het geluidsniveau beperken tot maximaal 103 dB (overeenkomstig het nieuwe convenant, zoals genoemd onder het hoofdstuk Maatregelen) en bij voorkeur zelfs lager. De kans op gehoorschade treedt namelijk al op vanaf een regelmatige blootstelling aan 88 dB(A) (Audiologisch Nederland: Expert Opinion 2012). Het is aan de gemeente om vanuit gezondheidsoogpunt een geluidsbepaling in de vergunning op te nemen. Daarbij geldt dat elke afspraak waarbij een lagere norm kan worden afgesproken dan het eerder genoemde maximum van 103 dB(A), zich direct zal vertalen in een verlaagd risico op gehoorschade. In dit verband verwijzen we ook graag naar het Standpunt van GGD Nederland en de bijbehorende Handreiking gehoorschade jongeren bij festival- en uitgaansmuziek.

Meer informatie

GGD Hollands Noorden (088-01 00 549, info@ggdhollandsnoorden.nl) afdeling Inspectie & Hygiëne en de afdeling Medische Milieukunde en de Nationale Hoorstichting (070- 349 50 50) verstrekken graag meer informatie over de effecten van geluidsniveaus tijdens bijvoorbeeld muziek-evenementen of over preventieve maatregelen om gehoorschade tegen te gaan. Meer uitgebreide informatie met maatregelen is te vinden in de eerder genoemde 'Handreiking gehoorschade jongeren bij festival- en uitgaansbezoek' (opvraagbaar bij de GGD Hollands Noorden).

Meer informatie is ook te vinden op volgende websites:

- www.hoorstichting.nl
- www.oorcheck.nl
- www.mp3check.nl
- www.hoortest.nl
- www.nationaalkompas.nl/preventie/van-ziekten-en-aandoeningen/gehoorschade
- Toolkit voor publieksvoorlichting over gehoorschadepreventie: toolkits.loketgezondleven.nl
- App voor meten decibelniveaus: www.hoorstichting.nl/thema-s/muziek-en-uitgaan

Colofon

Dit is een uitgave van Veiligheidsregio Noord-Holland Noord (onderdeel GHOR) en GGD Hollands Noorden in samenwerking met de nationale Hoorstichting.

Nadere informatie:
Bureau GHOR
Telefoon: 072 - 56 75 010
Email: ghor@vrnhn.nl

Februari 2016

¹ Zie 'convenant geluidsbeleid muzieklocaties' van de nationale Hoorstichting en branche organisaties.